

การประเมินประสิทธิภาพการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการปกครองท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

Evaluation of Training's Efficiency of Rural Administration:
Training Program of Sukhothai Thammathirat Open University

วิทยานิพนธ์

โดย

นางสาวสมิตรา อำนวยศิริสุข

เสนอต่อคณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
เพื่อเป็นส่วนประกอบของการศึกษาหลักสูตร
พัฒนบริหารศาสตร์มหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)

พ.ศ. 2535

วิทยานิพนธ์

เรื่อง การประเมินประสิทธิภาพการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตร
วิชาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
Evaluation of Training's Efficiency of Rural
Administration : Training Program of
Sukhothai Thammathirat Open University

โดย

นางสาวสุมิตรา อำนวยศิริสุข
Miss Sumitra Amnuaysirisuk

นักศึกษาคณะพัฒนาสังคม รุ่น 5 รหัส 520072

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาหลักสูตรพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิตทางพัฒนาสังคม ได้

ลงนาม..... ประธานกรรมการ วันที่ 27 พ.ย. 2535
(รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติยา สุวรรณะชญ)

ลงนาม..... กรรมการ วันที่ 27 พ.ย. 2535
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กรวิทย์ ศรีกิจการ)

ลงนาม..... กรรมการ วันที่ 27 พ.ย. 2535
(อาจารย์ประเสริฐ รักไทยดี)

คณะพัฒนาสังคมอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิตทางพัฒนาสังคม

ลงนาม..... คณบดี
(นายวิชัย รัชชาติ)
วันที่ 27 เดือน พ.ย. 2535

(ก)

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากบุคคลหลายท่าน ผู้วิจัยขอกราบ
ขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.กิตติยา สุวรรณะชญ ประธานกรรมการที่ปรึกษา ผู้ช่วย
ศาสตราจารย์ กรวิวี ศรีกิจการ และอาจารย์ประเสริฐ รักไทยดี กรรมการที่ปรึกษาที่ได้
ให้ความรู้ คำแนะนำ แนวทางในการวิจัย และตรวจสอบแก้ไขวิทยานิพนธ์จนเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบคุณสำนักทะเบียนและวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการ
ปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ปีการศึกษา 2528 - 2532

ขอขอบคุณท่านผู้ใหญ่บ้านทุกท่านที่เป็นกลุ่มตัวอย่างให้ความอนุเคราะห์ตอบ
สัมภาษณ์และอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ กัญจนา ลินทรัตน์ศิริกุล หัวหน้าศูนย์วิจัยและพัฒนา
แบบทดสอบ สำนักทะเบียนและวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่กรุณาให้
คำแนะนำและข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยเป็นอย่างมาก ทั้งให้กำลังใจในการทำ
วิทยานิพนธ์นี้ด้วยดีตลอดมา

ขอขอบคุณคุณกิตติพงษ์ ขันดี คุณวชิรินทร์ วิมลศิลป์ คุณวิศณ เป็งย่อง
คุณสุเมฆ อมรศรีวารากุล และเพื่อน ๆ ที่ช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเฉพาะ
คุณสุรติ อำนวยศิริสุข ผู้เป็นกำลังสำคัญช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติและจัดพิมพ์
รายงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบคุณพี่ ๆ และเพื่อน ๆ ทุกคนที่มีส่วนช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ และเป็น
กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ลุมิตรา อำนวยศิริสุข

(๕)

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่อง	การประเมินประสิทธิภาพการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
โดย	นางสาวสุมิตรา อำนวยศิริสุข
ชื่อปริญญา	พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาลังคม) หรือ พบ.ม. (พัฒนาลังคม)
วิชาเอก	ปฏิบัติการทางสังคม
ปีการศึกษา	2535

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินประสิทธิภาพการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยการเปรียบเทียบกำนันผู้ใหญ่บ้านที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชกับกำนันผู้ใหญ่บ้านที่ไม่รับการศึกษาตามหลักสูตรฯ ในเรื่องความรู้ความเข้าใจในบทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2457 ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนและการบริหารงานพัฒนา ความรู้ความเข้าใจในบทบาทของตำแหน่งกรรมการสภาตำบลต่อโครงการสร้างงานในชนบท และความรู้ความเข้าใจในภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลองใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองได้แก่ กำนันผู้ใหญ่บ้านที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชปีการศึกษา 2528 - 2532 จำนวน 50 คน และกลุ่มควบคุมได้แก่ กำนันผู้ใหญ่บ้านที่ไม่ได้รับการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ซึ่งมีที่ทำงานในบริเวณใกล้เคียงกับกลุ่มแรก จำนวน 50 คน ด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบผลมและวิธีสุ่มตัวอย่างง่าย โดยไม่เอาตัวอย่างใส่กลับเข้ากลุ่มประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์รายบุคคล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ

ร้อยละ ค่าเฉลี่ยค่าความแปรปรวน ค่า t-test และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ
ลเพียร์แมน

ผลการศึกษาพบว่า

1. กำนันผู้ใหญ่บ้านที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรการปกครอง
ท้องถิ่น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทของตนเองมาก
กว่ากำนันผู้ใหญ่บ้านที่ไม่ได้รับการศึกษาตามหลักสูตร แม้ว่าจะอยู่ในตำแหน่งเดียวกันก็ตาม
ทั้งนี้ได้จากการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้านบทบาทกำนันผู้ใหญ่บ้านระหว่าง
กลุ่มผู้เรียนกับกลุ่มผู้ไม่เรียนพบว่า กลุ่มผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มผู้ไม่เรียนในทุกด้าน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าหลักสูตรมีประสิทธิภาพในการ
พัฒนาความรู้ความเข้าใจในด้านบทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้าน

2. กำนันผู้ใหญ่บ้านที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการ
ปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทของกำนัน
ผู้ใหญ่บ้านสัมพันธ์กับเนื้อหาของหลักสูตรมากกว่ากำนันผู้ใหญ่บ้านที่ไม่ได้รับการศึกษาตาม
หลักสูตรฯ ในเกือบทุกด้าน ยกเว้นหน้าที่ของกำนันตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครอง
ท้องถิ่น พ.ศ.2457 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งย่อมแสดงถึงประสิทธิภาพของ
หลักสูตรนั่นเอง

ABSTRACT

THESIS TITLE : Evaluation of training 's Efficiency of Rural Administration ; Training Program of Sukhothai Thammathirat Open University

BY : Miss Sumitra Amnuaysirisuk

DEGREE : Master of Art (Social Development)
M.A. (Social Development)

MAJOR : Social Engineering

ACADEMIC YEAR : 1992

The objective of the study is to evaluate the efficiency of Sukhothai Thammathirat Open University (STOU) training program in administration by comparing local leaders who graduated from training program and local leaders who did not. The training contents consist the knowledge and understanding of the local leader's role on Rural Administration Act of 1914, planning and rural development administration, local council committees role in rural development projects and local leaderships. The research design was a quasi-experimental project which 100 samples. The experimental group was 50 local leaders who graduated from training program of Sukhothai Thammathirat Open University during 1985-1989. The control group was 50 local leaders who did not take the training and worked near places of the first group. Multistages sampling were used to select the samples. The scheduled interview was applied as an instrument

of observation interview forms. Statistical analysis of data were percentage, mean, variance, student t-test and Spearman rank correlation.

The result are as follows

1. Local leaders who graduated from the STOU training program have more knowledge and understanding of the local leader's role than do local leaders who are in the same position. It was observed by comparing different means. The experimented group's mean was higher than the control group's mean in every case with a significant difference of .01. The results of finding showed that the STOU training program is efficient.

2. Local leaders who graduated from the STOU training program were observed to have more knowledge and understanding about almost all local leader's role than the local leaders who did not take the training course. The exception was the Khemnan's role in the Rural Administration Act of 1914. The significant difference was at .01. The results of the findings showed that the STOU training program is efficient.